

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร) กับตัวแปรตาม (วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

1. เพศ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชายร้อยละ 94.2 เป็นเพศหญิง เพียงร้อยละ 5.8 (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	113	94.2
หญิง	7	5.8
รวม	120	100.0

2. อายุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อายุของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง พบว่ามีอายุต่ำกว่า 31 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 35.0 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 19.2 และมีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 15.0 และมีอายุเฉลี่ย 37.9 ปี (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุของเกษตรกร

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 31 ปี	37	30.8
31 – 40 ปี	42	35.0
41 – 50 ปี	23	19.2
มากกว่า 50 ปี	18	15.0
รวม	120	100.0

อายุต่ำสุด 19 ปี

อายุเฉลี่ย 37.90

อายุสูงสุด 87 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.29

3. ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.3 จบการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 43.3 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ร้อยละ 5.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ร้อยละ 0.8 และจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. - ปวส.) ร้อยละ 2.5 (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การศึกษา

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	58	48.3
ประถมศึกษา	52	43.3
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	6	5.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	1	0.8
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ - ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวช. - ปวส.)	3	2.5
รวม	120	100.0

4. การพูดภาษาไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ สามารถพูดภาษาไทยได้ คิดเป็นร้อยละ 99.2 และพูดภาษาไทยไม่ได้เพียงร้อยละ 0.8 (ดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 การพูดภาษาไทย

การพูดภาษาไทย	จำนวน	ร้อยละ
พูดภาษาไทยได้	119	99.2
พูดภาษาไทยไม่ได้	1	0.8
รวม	120	100.0

5. ประสิทธิภาพในการปลูกถั่วลิสง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรบ้านแม่สาใหม่ มีประสิทธิภาพในการปลูกถั่วลิสงต่ำกว่า 6 ปี ร้อยละ 17.5 มีประสิทธิภาพในการปลูกถั่วลิสงระหว่าง 6 – 10 ปี ร้อยละ 32.5 มีประสิทธิภาพในการปลูกถั่วลิสงระหว่าง 11 – 15 ปี ร้อยละ 24.2 มีประสิทธิภาพในการปลูกถั่วลิสงระหว่าง 16 – 20 ปี ร้อยละ 20.8 และมีประสิทธิภาพในการปลูกถั่วลิสงมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 5.0 (ดังตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพในการปลูกถั่วลิสง

ประสิทธิภาพในการปลูกถั่วลิสง	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 6 ปี	21	17.5
6 – 10 ปี	39	32.5
11 – 15 ปี	29	24.2
16 – 20 ปี	25	20.8
มากกว่า 20 ปี	6	5.0
รวม	120	100.0

ประสิทธิภาพต่ำสุด	2.00	ประสิทธิภาพเฉลี่ย	11.90
ประสิทธิภาพสูงสุด	30.00	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.20

6. ตำแหน่งทางสังคม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ ดำรงตำแหน่งทางสังคม เช่น กรรมการหมู่บ้าน, กรรมการโรงเรียน, กรรมการสิ่งแวดล้อม ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 27.5 และไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 72.5 (ดังตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 การดำรงตำแหน่งทางสังคม

ตำแหน่งทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ดำรงตำแหน่งทางสังคม	33	27.5
ไม่ดำรงตำแหน่งทางสังคม	87	72.5
รวม	120	100.0

7. การรับข่าวสาร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ ไม่เคยได้รับข่าวสารเรื่องการ ป้องกัน กำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 9.2 นอกนั้นเคยได้รับข่าวสาร จากสื่อต่างๆ โดยได้รับจากสื่อแผ่นพับ ร้อยละ 6.7 จากวิทยุ ร้อยละ 15.0 จากโทรทัศน์ ร้อยละ 1.7 ไปสเตอร์ ร้อยละ 23.3 และเคยได้รับข่าวสารจากสื่อ มากกว่า 1 ชนิด ร้อยละ 44.2 (ดังตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 การได้รับข่าวสารการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การได้รับข่าวสารการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยได้รับข่าวสาร	11	9.2
แผ่นพับ	8	6.7
วิทยุ	18	15.0
โทรทัศน์	2	1.7
โปสเตอร์	28	23.3
สื่อมากกว่า 1 ชนิด	53	44.2
รวม	120	100.0

8. การแนะนำส่งเสริมเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมันจี้ ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่โครงการหลวง ร้อยละ 12.7 ได้รับคำแนะนำจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 27.5 ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล ร้อยละ 19.3 ได้รับคำแนะนำจากพ่อค้า ร้อยละ 20.9 และจากบุคคลทั่วไป ร้อยละ 19.6 (ดังตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การได้รับคำแนะนำส่งเสริมเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การแนะนำส่งเสริม	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่โครงการหลวง	40	12.7
เพื่อนบ้าน	87	27.5
เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล	61	19.3
พ่อค้า	66	20.9
บุคคลทั่วไป	62	19.6
รวม	316	100.0

หมายเหตุ 1 คนสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

9. แหล่งซื้อสารเคมีและวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ ซื้อสารเคมีและวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากร้านจำหน่ายในตำบล ร้อยละ 18.4 ร้านจำหน่ายในอำเภอมากที่สุด ร้อยละ 46.9 ร้านจำหน่ายในจังหวัด ร้อยละ 23.7 จากโครงการหลวง ร้อยละ 10.2 และจากแหล่งอื่นๆ เพียงร้อยละ 0.8 (ดังตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แหล่งซื้อสารเคมีและวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

แหล่งซื้อสารเคมี	จำนวน	ร้อยละ
ร้านจำหน่ายในตำบล	45	18.4
ร้านจำหน่ายในอำเภอ	115	46.9
ร้านจำหน่ายในจังหวัด	58	23.7
โครงการหลวงฯ	25	10.2
อื่นๆ	2	0.8
รวม	245	100.0

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 แหล่ง

10. จำนวนแรงงานในครัวเรือน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1 – 2 คน ร้อยละ 36.7 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3 – 4 คน ร้อยละ 34.2 และมีจำนวนแรงงาน 5 คนขึ้นไป ร้อยละ 29.2 (ดังตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนแรงงานในครัวเรือน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1 – 2 คน	44	36.6
3 – 4 คน	41	34.2
5 คนขึ้นไป	35	29.2
รวม	120	100.0

จำนวนแรงงานน้อยที่สุด	0 คน	จำนวนแรงงานเฉลี่ย	1.71
จำนวนแรงงานสูงสุด	30 คน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.25

11. จำนวนพื้นที่ปลูกถั่วลิสง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรร้อยละ 54.2 มีพื้นที่ปลูกถั่วลิสงต่ำกว่า 11 ไร่ ร้อยละ 30.0 มีพื้นที่ปลูกถั่วลิสงอยู่ระหว่าง 11 – 20 ไร่ และร้อยละ 15.8 มีพื้นที่ปลูกถั่วลิสงมากกว่า 20 ไร่ (ดังตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวนพื้นที่ปลูกถั่วลิสง

จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 11 ไร่	65	54.2
อยู่ระหว่าง 11 – 20 ไร่	36	30.0
มากกว่า 20 ไร่	19	15.8
รวม	120	100.0

พื้นที่ต่ำสุด 1 ไร่
พื้นที่สูงสุด 32 ไร่

พื้นที่เฉลี่ย 7 ไร่
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.07

12. รายได้รวมภาคเกษตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่มีรายได้จากการเกษตรต่อปี ต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 33.3 มีรายได้ระหว่าง 20,000 – 39,999 บาท ร้อยละ 20.8 มีรายได้ระหว่าง 40,000 – 59,999 บาท ร้อยละ 15.8 มีรายได้ระหว่าง 60,000 – 79,999 บาท ร้อยละ 8.3 มีรายได้ระหว่าง 80,000 – 99,999 บาท ร้อยละ 3.3 และมีรายได้มากกว่า 99,999 บาท ร้อยละ 18.3 (ดังตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 รายได้จากการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ต่อปี

ช่วงรายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20,000 บาท	40	33.3
20,000 – 39,999 บาท	25	20.8
40,000 – 59,999 บาท	19	15.8
60,000 – 79,999 บาท	10	8.3
80,000 – 99,999 บาท	4	3.3
มากกว่า 99,999 บาท	22	18.3
รวม	120	100.0

รายได้ต่ำสุด 1,000 บาท

รายได้เฉลี่ย 53,929.17 บาท

รายได้สูงสุด 320,000.00 บาท

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 62,835.23

13. รายได้รวมนอกภาคเกษตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่มีรายได้นอกภาคเกษตรจาก
 หัตถกรรม, ค้าขาย, รับจ้าง ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 66.7 มีรายได้ 10,000 – 19,999 บาท ร้อยละ 7.5
 มีรายได้ระหว่าง 20,000 – 29,999 บาท ร้อยละ 8.3 และมีรายได้มากกว่า 29,999 บาท คิดเป็นร้อยละ
 17.5 (ดังตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 รายได้นอกภาคเกษตรของเกษตรกร

ช่วงรายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	80	66.7
10,000 – 19,999 บาท	9	7.5
20,000 – 29,999 บาท	10	8.5
มากกว่า 29,999 บาท	21	17.5
รวม	120	100.0

รายได้ต่ำสุด 1,000 บาท

รายได้สูงสุด 505,000.00 บาท

รายได้เฉลี่ย 18,761.67 บาท

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 56,303.93

14. รายได้รวมของเกษตรกร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่มีรายได้รวมต่อปีต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 18.3 มีรายได้รวม 20,000 – 39,000 บาท ร้อยละ 23.3 มีรายได้รวมระหว่าง 40,000 – 59,999 บาท ร้อยละ 20.8 มีรายได้รวม 60,000 - 79,999 บาท ร้อยละ 10.8 มีรายได้รวม 80,000 – 99,999 บาท ร้อยละ 5.0 และมีรายได้รวมมากกว่า 99,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.7 (ดังตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 รายได้รวมของเกษตรกร

ช่วงรายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20,000 บาท	22	18.3
20,000 – 39,999 บาท	28	23.3
40,000 – 59,999 บาท	25	20.8
60,000 – 79,999 บาท	13	10.8
80,000 – 99,999 บาท	6	5.0
มากกว่า 99,999 บาท	26	21.7
รวม	120	100.0

รายได้ต่ำสุด	1,000 บาท	รายได้เฉลี่ย	72,690.83 บาท
รายได้สูงสุด	605,000 บาท	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	90,822.30

15. ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงมีความรู้ว่าการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชทุกชนิดเป็นอันตรายต่อมนุษย์ ร้อยละ 44.2 การใช้สารเคมีควบคุมวัชพืชทำให้ดินเสื่อมสภาพได้ ร้อยละ 75.8 การใช้สารเคมีที่ไม่ตรงกับชนิดของศัตรูพืชทำให้เกิดอันตรายต่อสัตว์ชนิดอื่นได้ ร้อยละ 75.8 การนำถังฉีดยาไปล้างในแหล่งน้ำสาธารณะจะทำให้น้ำในแหล่งนั้นเน่าเสียได้ ร้อยละ 96.7 การทิ้งขวดหรือกล่องบรรจุสารเคมีไว้ตามไร่นา อาจมีผลเสียต่อแหล่งน้ำลำธารได้ ร้อยละ 96.7 การปลูกพืชในที่สูงชัน ควรปลูกตามขวางแบบขั้นบันได ร้อยละ 90.8 การปลูกพืชหมุนเวียนถือว่าการปรับปรุงสภาพของดิน ร้อยละ 86.7 การแฉะ เฒ่า ด่างป่า ทำให้ฝนตกไม่ตรง ตามฤดูกาลได้ ร้อยละ 68.2 การเผาวัชพืชทิ้งไว้โดยไม่ได้ควบคุมอาจทำให้ไฟลุกลามไหม้ป่าได้ ร้อยละ 95.8 การใช้วัสดุคลุมดินถือเป็นการอนุรักษ์ดิน ร้อยละ 91.7 การหาของป่าหรือสัตว์ป่า เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ร้อยละ 98.3 ต้นไม้ทำให้อากาศบริสุทธิ์ ร้อยละ 100 ป่าไม้ถือว่าเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำ ร้อยละ 99.2 และการเผาซากพืชเป็นประจำทำให้ดินเสื่อมได้ ร้อยละ 45.8 (ดังตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คำถาม	เกษตรกรที่ตอบถูก		เกษตรกรที่ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชบางชนิดไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์	53	44.2	67	55.8
2. การใช้สารเคมีควบคุมวัชพืช ทำให้ดินเสื่อมสภาพได้	91	75.8	29	24.2
3. การใช้สารเคมีที่ไม่ตรงกับชนิดของศัตรูพืช ทำให้เกิดอันตรายต่อสัตว์ชนิดอื่นได้	110	91.7	10	8.3
4. การฉีดสารกำจัดวัชพืชลงสู่ดิน อาจทำอันตรายต่อจุลินทรีย์ในดินได้	91	75.8	29	24.2

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คำถาม	เกษตรกรที่ตอบถูก		เกษตรกรที่ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. การนำถังฉีดยาไปล้างในแหล่งน้ำสาธารณะ จะทำให้น้ำในแหล่งนั้นเน่าเสียได้	116	96.7	4	3.3
6. การทิ้งขวดหรือกล่องบรรจุสารเคมีไว้ตามไร่นา อาจมีผลเสียต่อแหล่งน้ำลำธารได้เมื่อฝนตก	116	96.7	4	3.3
7. การปลูกพืชในที่สูงชัน ควรปลูกตามขวางแบบขั้นบันได เพื่อลดการพังทลายของดิน	109	90.8	11	9.2
8. การปลูกพืชหมุนเวียนถือเป็นการปรับสภาพดินอีกวิธีหนึ่ง	104	86.7	16	13.3
9. การแฉ้ว เสา ถางป่า ทำให้ฝนตกไม่ตรงตามฤดูกาลได้	83	69.2	37	30.8
10. การเผาวัชพืชทิ้งไว้โดยไม่มีการควบคุม อาจทำให้ไฟลุกลามไหม้ป่าได้	115	95.8	5	4.2
11. การใช้วัสดุหรือเศษซากพืชคลุมดิน ถือเป็นการอนุรักษ์ดิน	110	91.7	10	8.3
12. การหาของป่าหรือสัตว์ป่า เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	118	98.3	2	1.7
13. ดินไม้ทำให้อากาศบริสุทธิ์	120	100	-	-
14. ป่าไม้ถือว่าเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำ	119	99.2	1	0.8
15. การเผาเศษซากพืชเป็นประจำทำให้ดินเสื่อมได้	55	45.8	65	54.2

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการปฏิบัติของเกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแล้วพบว่า เกษตรกรเลือกใช้สารเคมีตามชนิดของศัตรูพืชมากที่สุด ถึงร้อยละ 100 รองลงมาการเก็บสารเคมีไว้ในที่มิดชิด ร้อยละ 99.2 เวลาฉีดพ่นสารเคมีเกษตรกรสวมเสื้อแขนยาว ร้อยละ 96.7 เกษตรกรตัดแต่งกิ่งลิ้นจี่เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 95.8 เกษตรกรไม่ได้จัดทำตารางการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 95.0 ส่วนการตาก ผง ตัดหญ้า ในแปลงลิ้นจี่ เกษตรกรปฏิบัติ ร้อยละ 94.2 เวลาฉีดพ่นสารเคมี เกษตรกรอยู่เหนือลม ร้อยละ 93.3 เกษตรกร ใช้สารเคมีตามคำแนะนำตามฉลาก ร้อยละ 92.5 ในบางครั้งเกษตรกรเป็นผู้ตัดสินใจในการใช้สารเคมีเอง โดยไม่ได้ปรึกษาเจ้าหน้าที่เกษตร ร้อยละ 91.7 เกษตรกรจะฉีดพ่นสารเคมีเฉพาะตอนเช้าและตอนเย็น ร้อยละ 90.8 และขณะที่ฉีดพ่นสารเคมี เกษตรกรไม่รับประทานอาหาร เครื่องดื่ม หรือสูบบุหรี่ ร้อยละ 90.0 เมื่อสารเคมีสัมผัสส่วนต่างๆ ของร่างกาย เกษตรกรจะรีบล้างออกทันที ร้อยละ 90.0 เกษตรกรใช้สารเคมีร่วมกับวิธีการอื่นๆ ในการป้องกันกำจัดศัตรูลิ้นจี่ ร้อยละ 89.2 เกษตรกรอ่านฉลากสารเคมีก่อนใช้ทุกครั้ง ร้อยละ 89.2 เมื่อมีลมพัดรุนแรงเกษตรกรหยุดพ่นสารเคมีทันที ร้อยละ 88.3 เกษตรกรใช้วิธีการม้วนเพื่อจับไล่แมลงศัตรูในแปลงลิ้นจี่ ร้อยละ 88.3 เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่เป็นผู้ฉีดพ่นสารเคมีเอง โดยไม่จ้างบุคคลอื่น ร้อยละ 88.3 เกษตรกรใช้เครื่องมือตวงวัดสารเคมีตามคำแนะนำก่อนใช้ ร้อยละ 85.8 เกษตรกรทำความสะอาดแปลงลิ้นจี่เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 65.8 เกษตรกรใช้มือจับ บี แมลงศัตรูลิ้นจี่ ร้อยละ 44.2 เกษตรกรใช้สารเคมีฉีดพ่นศัตรูลิ้นจี่ก็ต่อเมื่อมีแมลงศัตรูมาทำลาย ร้อยละ 43.3 เกษตรกรใช้กาหรือเครื่องดักแมลงศัตรูลิ้นจี่ ร้อยละ 30.8 การห่อผลลิ้นจี่ด้วยถุงพลาสติก หรือตาข่าย ในระยะที่ลิ้นจี่ติดผล เกษตรกรปฏิบัติร้อยละ 26.7 ส่วนการใช้สารธรรมชาติ เช่น สะเดา ฉีดพ่นในการป้องกันกำจัดศัตรูลิ้นจี่ เกษตรกรปฏิบัติร้อยละ 14.2 และการใช้ตาข่ายดักแมลงศัตรูลิ้นจี่นั้น เกษตรกรปฏิบัติน้อยที่สุด ร้อยละ 1.7 (ดังตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

คำถาม	ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่าการ ปฏิบัติ
1. ท่านเป็นคนฉีดพ่นสารเคมีเอง โดยไม่จ้าง คนอื่นฉีด	106 (88.3)	14 (11.7)	0.883	0.322	มาก
2. ท่านใช้สารเคมีตามคำแนะนำ ตามฉลาก	111 (92.5)	9 (7.5)	0.917	0.278	มาก
3. ท่านอ่านฉลากสารเคมีก่อนใช้ (หรือให้บุคคลอื่นอ่านให้ฟัง)	107 (89.2)	13 (10.8)	0.892	0.312	มาก
4. ท่านเลือกใช้สารเคมีตามชนิดศัตรูพืช	120 (100)	-	1.000	0.000	มาก
5. ในการฉีดพ่นสารเคมีบางครั้ง ท่านจะเป็น ผู้ตัดสินใจการใช้สารเคมีโดยไม่ได้ปรึกษา เจ้าหน้าที่เกษตรหรือเพื่อนบ้าน	110 (91.7)	10 (8.3)	0.917	0.278	มาก
6. เวลาฉีดพ่นสารเคมี ท่านอยู่เหนือลม	112 (93.3)	8 (6.7)	0.933	0.250	มาก
7. ท่านใช้เครื่องตวงวัดสารเคมีตามคำแนะนำ หรือไม่	103 (85.8)	17 (14.2)	0.858	0.350	มาก
8. ขณะฉีดพ่นสารเคมี ท่านไม่รับประทาน อาหาร เครื่องดื่ม หรือสูบบุหรี่	108 (90.0)	12 (10.0)	0.900	0.301	มาก
9. ท่านจะฉีดสารเคมีเฉพาะตอนเช้าและ ตอนเย็น	109 (90.8)	11 (9.2)	0.908	0.290	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถาม	ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่าการ ปฏิบัติ
10. เมื่อมีลมพัดรุนแรง ท่านหยุดพ่นสารเคมีทันที	106 (88.3)	14 (11.7)	0.883	0.322	มาก
11. เมื่อสารเคมีโดนมือ เท้า หรือร่างกาย ท่านจะรีบล้างออก	108 (90.0)	12 (10.0)	0.900	0.301	มาก
12. ท่านเก็บสารเคมีไว้ในที่มีฉีดยุติ เต็มที่หีบไม่ถึง	119 (99.2)	1 (0.8)	0.992	0.091	มาก
13. ท่านใช้สารเคมีร่วมกับวิธีอื่นๆ ในการป้องกันกำจัดศัตรูลี้้นจี้	107 (89.2)	13 (10.8)	0.892	0.312	มาก
14. เวลาฉีดพ่นสารเคมีท่านสวมเสื้อแขนยาวเสมอ	116 (96.7)	4 (3.3)	0.967	0.180	มาก
15. ท่านใช้สารเคมีฉีดพ่นศัตรูลี้้นจี้ เมื่อมีศัตรูมาทำลายเท่านั้น	52 (43.3)	68 (56.7)	0.433	0.498	ปานกลาง
16. ท่านจัดตารางการป้องกันกำจัดศัตรูพืชไว้เป็นรายปี	114 (95.0)	6 (5.0)	0.950	0.219	มาก
17. ท่านใช้วิธีการรมควัน เพื่อขับไล่แมลงในแปลงลี้้นจี้	106 (88.3)	14 (11.7)	0.883	0.322	มาก
18. ท่านทำความสะอาดแปลงลี้้นจี้เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูลี้้นจี้	79 (65.8)	41 (4.2)	0.658	0.476	ปานกลาง
19. ท่านใช้ตาข่ายดักแมลงศัตรูลี้้นจี้ ในขณะที่ลี้้นจี้กำลังติดผล	14 (11.7)	106 (88.3)	0.117	0.322	น้อย

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถาม	ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่าการปฏิบัติ
20. ท่านตัดแต่งกิ่งกิ่งไม้ เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูต้นไม้	115 (95.8)	5 (4.2)	0.958	0.201	มาก
21. ท่านตาก ถาง ตัดหญ้า ในแปลงไม้ เพื่อลดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช	113 (94.2)	7 (5.8)	0.942	0.235	มาก
22. ถ้าพบแมลงมีน้อย ท่านใช้มือจับ โดยไม่ฉีดพ่นสารเคมี	53 (44.2)	67 (55.8)	0.442	0.499	ปานกลาง
23. ท่านใช้สารธรรมชาติ เช่น สารสะเดาฉีดพ่นในการป้องกันกำจัดศัตรูไม้	17 (14.2)	103 (85.8)	0.142	0.350	น้อย
24. ท่านใช้กาบและเครื่องตัดแมลง	37 (30.8)	83 (69.2)	0.308	0.464	น้อย
25. ท่านห่อผลไม้ ด้วยถุงพลาสติก หรือกระดาษ ในขณะที่ไม้ติดผล	32 (26.7)	88 (73.3)	0.267	0.444	น้อย
รวม			0.798		มาก

2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคม ต่อวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของอายุของเกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปรากฏว่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.55 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่า χ^2 จากตารางที่ 0.05 มีค่าเท่ากับ 6.0 แสดงว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ดังตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

อายุ (ปี)	การปฏิบัติ		
	ปานกลาง	มาก	รวม
ต่ำกว่า 31	6 (50)	31 (25.8)	37 (30.8)
31 – 40	11 (9.2)	31 (15.8)	42 (35.0)
มากกว่า 40	7 (5.8)	34 (28.3)	41 (34.2)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 1.55 \text{ NS}$$

$$\chi^2 (0.05, 2) = 6.0$$

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร ปรากฏว่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 6.09 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า χ^2 จากตารางที่ 0.05 มีค่าเท่ากับ 6.0 แสดงว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร (ดังตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ระดับการศึกษา	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ไม่ได้รับการศึกษา	17 (14.2)	41 (34.2)	58 (48.4)
ภาคบังคับ	6 (5.0)	46 (38.3)	52 (43.3)
สูงกว่าภาคบังคับ	1 (0.8)	9 (7.5)	10 (8.3)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 6.09 *$$

$$\chi^2 (0.05, 2) = 6.0$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพูดภาษาไทยกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ความสามารถในการพูดภาษาไทยของเกษตรกรกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีน้อยกว่าค่า χ^2 จากตารางที่ 0.05 มีค่าเท่ากับ 3.80 แสดงว่าการพูดภาษาไทยไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร (คังตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ของการพูดภาษาไทยกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การพูดภาษาไทย	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
พูดภาษาไทยได้	24 (20.0)	95 (79.2)	119 (99.2)
พูดภาษาไทยไม่ได้	0 (0.0)	1 (0.8)	1 (0.8)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.00 \text{ NS}$$

$$\chi^2 (0.05, 1) = 3.80$$

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปลูกลิ้นจี่กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการปลูกลิ้นจี่ของเกษตรกรกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 5.19 ซึ่งมีค่ามากกว่า χ^2 จากตารางที่ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 6.0 แสดงว่าประสิทธิภาพในการปลูกลิ้นจี่ของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ดังตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการปลูกลิ้นจี่ของเกษตรกรกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ประสิทธิภาพในการปลูกลิ้นจี่	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 11 ปี	10 (8.3)	50 (41.7)	60 (50.0)
11 - 15 ปี	10 (8.3)	19 (15.8)	29 (24.2)
สูงกว่า 15 ปี	4 (3.3)	27 (22.5)	31 (25.8)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 5.19 \text{ NS}$$

$$\chi^2 (0.05, 2) = 6.0$$

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งทางสังคมกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.31 ซึ่งมีน้อยกว่า χ^2 จากตารางที่ 0.05 มีค่าเท่ากับ 3.8 แสดงว่าตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ดังตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งทางสังคมกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ตำแหน่งทางสังคม	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
มีตำแหน่งทางสังคม	5 (4.2)	28 (23.3)	33 (27.5)
ไม่มีตำแหน่งทางสังคม	19 (15.8)	68 (56.7)	87 (72.5)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.31 \quad \text{NS}$$

$$\chi^2 (0.05, 1) = 3.8$$

6. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารการป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับ
วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 17.57 ซึ่งมีค่ามากกว่า χ^2 จากตารางที่ 0.05 มีค่าเท่ากับ 3.8 แสดงว่าการได้รับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ดังตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข่าวสารการป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การได้รับข่าวสารการป้องกันกำจัด ศัตรูพืช	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ไม่เคยได้รับข่าวสาร	8 (6.7)	3 (2.5)	11 (9.2)
เคยได้รับข่าวสาร	16 (13.3)	93 (77.5)	109 (90.8)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 17.57 *$$

$$\chi^2 (0.05, 1) = 3.8$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

7. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับคำแนะนำส่งเสริมกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับคำแนะนำส่งเสริมกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 10.00 ซึ่งมีความมากกว่าค่า χ^2 จากตารางที่ 0.05 มีค่าเท่ากับ 7.8 แสดงว่าการได้รับคำแนะนำส่งเสริมมีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร (ดังตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 การหาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับคำแนะนำส่งเสริมกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การได้รับคำแนะนำส่งเสริม	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
คิดเอง	10 (3.79)	30 (11.8)	40 (15.7)
เพื่อนบ้าน	18 (7.1)	69 (27.1)	87 (34.1)
พ่อค้าสารเคมี	15 (5.9)	51 (20.0)	66 (25.9)
บุคคลทั่วไป	3 (1.2)	59 (23.1)	62 (24.3)
รวม	46 (18.0)	209 (82.0)	255 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 10.00 *$$

$$\chi^2 (0.05, 3) = 7.8$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

หมายเหตุ 1 คนสามารถตอบได้มากกว่า 1 แห่ง

8. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่ซื้อสารเคมี, วัสดุอุปกรณ์ กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่ซื้อสารเคมี วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 49.17 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า χ^2 จากตารางที่ 0.05 มีค่าเท่ากับ 6.0 แสดงว่าแหล่งที่ซื้อสารเคมีมีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ดังตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 การหาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่ซื้อสารเคมี, วัสดุอุปกรณ์ กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

แหล่งซื้อสารเคมี วัสดุอุปกรณ์ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ร้านค้าตำบล	12 (5.2)	33 (14.4)	45 (19.7)
ร้านค้าอำเภอ	24 (10.5)	91 (39.7)	115 (50.2)
อื่นๆ	13 (5.7)	56 (24.5)	69 (30.1)
รวม	49 (21.4)	180 (78.6)	229 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 49.17 *$$

$$\chi^2 (0.05, 2) = 6.0$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

หมายเหตุ 1 คนสามารถตอบได้มากกว่า 1 แหล่ง

9. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับวิธีการ
ป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับวิธีการ
ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าไคสแควร์ (χ^2)
จากตารางที่ 0.05 มีค่าเท่ากับ 3.8 แสดงว่าความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการ
ป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ดังตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 การหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับวิธีการป้องกันกำจัด
ศัตรูพืช

ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ความรู้ปานกลาง	2 (1.7)	7 (5.8)	9 (7.5)
ความรู้มาก	22 (18.3)	89 (74.2)	111 (92.5)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.00 \text{ NS}$$

$$\chi^2 (0.05, 1) = 3.8$$

10. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครอบครัวกับวิธีการ
ป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครอบครัวกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 4.40 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ 0.05 เท่ากับ 6.0 แสดงว่าจำนวนแรงงานในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ดังตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 การหาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครอบครัวกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

จำนวนแรงงานในครอบครัว	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
1-2 คน	12 (10.0)	32 (26.7)	44 (36.7)
3-4 คน	9 (7.5)	32 (26.7)	41 (34.2)
5 คนขึ้นไป	3 (2.5)	32 (26.7)	35 (29.2)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 \text{ (คำนวณ)} = 4.40 \text{ NS}$$

$$\chi^2 (0.05, 2) = 6.0$$

11. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ปลูกลิ้นจี่กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ปลูกลิ้นจี่กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.56 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ 0.05 เท่ากับ 3.8 แสดงว่าจำนวนพื้นที่ปลูกลิ้นจี่ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ดังตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 การหาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ปลูกลิ้นจี่กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

จำนวนพื้นที่ปลูกลิ้นจี่	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
มากกว่า 11 ไร่	12 (14.2)	48 (40.0)	65 (54.2)
11 ไร่ขึ้นไป	7 (5.8)	48 (40.0)	55 (45.8)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 2.56 \text{ NS}$$

$$\chi^2 (0.05, 1) = 3.8$$

12. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชปรากฏว่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.4 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ 0.05 เท่ากับ 6.0 แสดงว่าจำนวนรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร (ดังตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 การหาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

รายได้รวมของเกษตรกร	การปฏิบัติ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 39,999	8 (6.7)	42 (35.0)	50 (41.7)
40,000 – 79,999	6 (5.0)	32 (26.7)	38 (31.7)
สูงกว่า 79,999	10 (8.3)	22 (18.3)	32 (26.7)
รวม	24 (20.0)	96 (80.0)	120 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 3.45 \text{ NS}$$

$$\chi^2 (0.05, 2) = 6.0$$

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1. ปัญหาของเกษตรกรบ้านแม่สาใหม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาที่เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก นั่นคือ การคิดผลของลิ้นจี่ไม่สม่ำเสมอ โดยเฉพาะในฤดูกาลผลิตปี พ.ศ. 2540 – 2541 แทบจะไม่มีผลผลิตเลย นั่นหมายถึง ในปีนั้นเกษตรกรขาดรายได้จากการปลูกลิ้นจี่โดยสิ้นเชิง ปัญหาที่พบรองลงมา ได้แก่ การทำลายของแมลงศัตรูลิ้นจี่ โดยเฉพาะแมลงครั้ง ซึ่งจะดูดกินน้ำเลี้ยงตามกิ่ง และต้นของลิ้นจี่ และทำให้ลิ้นจี่ตายไปในที่สุด นอกจากนี้ก็ยังมีหนอนเจาะข้าวผลลิ้นจี่ ซึ่งจะพบมากในขณะที่ยังคิดผลแก่

2. ความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากแหล่งต่างๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่บ้านแม่สาใหม่ ต้องการความรู้คำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมากที่สุดร้อยละ 35.00 รองลงมาคือต้องการความรู้คำแนะนำจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 20.83 ต้องการความรู้คำแนะนำจากร้านจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ทางเกษตร ร้อยละ 17.5 ต้องการความรู้คำแนะนำจากสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 15.83 จากเจ้าหน้าที่เกษตรของบริษัทเอกชน ร้อยละ 5.83 และต้องการความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากวิทยุน้อยที่สุด ร้อยละ 5.00 (ดังตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ความต้องการความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	N = 120	ร้อยละ	อันดับ
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	42	35.00	1
เจ้าหน้าที่เกษตรของบริษัทเอกชน	7	5.83	5
ร้านจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ทางเกษตร	21	17.51	3
เพื่อนบ้าน	25	20.83	2
โทรทัศน์	19	15.83	4
วิทยุ	6	5.00	6
	120	100	